

Welkom in onze kerk op deze 23ste zondag van het kerkelijk jaar. We zijn bij elkaar in een liturgische viering, een gebeurtenis die cirkelt rond gemeenschap en mysterie. Ons samenzijn hier kan ons helpen om in rituelen en gebeden boven ons individuele bewustzijn uit te stijgen. We kunnen ons laten voeden door een traditie van eeuwen, samen met ons allen, nu, hier in de kerk. Op deze manier hebben we deel aan het mysterie van het geloof dat verlicht, zuivert en saamhorigheid schept. Daar draait het om in de liturgie - om gemeenschap en mysterie, anders gezegd: om de ontmoeting met elkaar en met God. Laten we stil zijn: onder de woorden, de rituelen, de muziek ligt de stilte die ons iets laat ervaren van samen zijn en van het mysterie dat onze aanwezigheid bezielt.

Gebed

Eeuwige, open onze ogen om te zien. Open onze oren om te horen. Maak ons ontvankelijk voor uw aanwezigheid en voor uw woord. Dat vragen wij u door hem die ogen en oren heeft geopend, Uw mens geworden zoon in ons midden. Amen

Jesaja 35:4-7a

Marcus 7:31-37

Overweging

U hoorde in de eerste lezing hoe Jesaja zingt over nieuw leven. De ogen van de blinde gaan open. De oren van de dove gaan weer horen. De lamme zal springen als een hert en de tong van de stomme gaat jubelen. Zintuigen die niet meer leken te werken, komen tot leven. Jesaja zingt het uit: mensen komen tot bloei en de hele natuur leeft op. De steppe zal bloeien, het dorstige land wordt één waterbron.

Zeven eeuwen na Jesaja wordt dit visioen heel concreet voor een doofstomme midden in de streek van Dekapolis, ergens in Syrië. Jezus trekt daar rond, in het land van de heidenen. En ofschoon hij grote groepen liever wil ontlopen, is zijn faam zo verspreid dat mensen hem weten te vinden: kom hier, vragen ze, er is een doofstomme in ons midden. Alstublieft, leg hem de handen op dat hij weer kan horen en

spreken. En zo doet hij. In de gebeurtenis die vandaag verteld wordt, gaat dat op een heel speciale manier. Jezus legt niet de handen op maar neemt degene die niet horen en spreken kan apart. Hij benadert hem heel lieflijk, steekt hem de vingers in de oren en raakt met speeksel zijn tong aan. Dan slaat hij zijn ogen op naar de hemel en zoekt direct contact met zijn Vader. En tot de doofstomme richt hij een Aramees woord 'Effeta' en het woord doet wat het zegt: 'Ga open'.

Dit alles hoorden we zojuist uit de bijbel, die wij ook Woord Gods noemen of Openbaring. Wat wordt ons in het lied van Jesaja en in het handelen van Jezus geopenbaard? Toen ik probeerde het verhaal van de genezing tot me te laten doordringen, realiseerde ik me dat ik, zoals de meeste mensen, kan horen en praten. Dat is dag in dag uit het geval en behoort tot de vanzelfsprekende dingen van het leven. Maar als ik me probeer voor te stellen dat die beide zintuigen bij mij niet werken, wordt de wereld waarin ik leef wel heel klein. Dat las ik ook in de biografie van de doofblinde Helen Keller. Toen zij negentien maanden oud was, werd ze ten gevolge van een ziekte doof en blind. Via het vingeralfabet, braille en liplezen leerde zij communiceren en ontwikkelde zich ten slotte tot taalkundige en schrijfster. Zij zegt: blind zijn scheidt je van dingen, doof zijn scheidt je van mensen. Niet horen lijkt nog erger dan niet kunnen zien. Doofheid betekent een zodanige beperking in de communicatie dat het contact met mensen bijna onmogelijk is.

Als Jezus aan de man het vermogen tot zien en horen teruggeeft, mag je de vraag stellen : gaat het hier enkel over iemand die de zintuigelijke waarneming terugkrijgt? Is hier de loutere stoffelijkheid van licht en klank aan de orde? Worden de zintuigen van de doofstomme alleen afgestemd op geluid en fysieke verschijnselen? Speelt ook een innerlijk horen en zien mee? Zojuist heb ik me proberen voor te stellen hoe klein de wereld wordt wanneer mijn ogen en oren weigeren open te gaan. Kan ik me ook voorstellen hoe het is als het innerlijk horen en zien beperkt wordt of

wegvalt? Heb ik een idee van wat geestelijke doofheid en blindheid kan zijn?

Er waren en er zijn mensen die het besef van een innerlijk licht en een innerlijk gehoor sterk ervaren. Ik denk aan het vroege christendom toen woestijnvaders zich teruggetrokken uit de wereld. Zij voelden zich beneveld door wereldse zaken als eerzucht, geld en competitie. Ze zochten de stilte op om het innerlijk oog en hun innerlijk gehoor zuiver te houden en aan te scherpen om zo Gods stem te horen.

Velen zullen zeggen: als er al een God is, dan zwijgt die. De bijbel zegt dat niet – wel zegt hij: afgoden zijn stom, maar God is een levende God die spreekt. Wij zijn het die niet kunnen of willen horen totdat zijn stem in ons klinkt. Straks zingen wij een lied waarin dit heel dichtbij komt: *Hoor. Maar ik kan niet horen.* In drie korte strofen beschrijft Huub Oosterhuis het proces waarin een mens wordt herboren tot innerlijk horen. Zonder ons innerlijk oor zal ook in de liturgie niet de werkelijke gemeenschap ontstaan die open staat voor het mysterie dat verlicht en zuivert.

Voorbede

We bidden om nederigheid — dat wij beseffen dat wij geschapen zijn en geen heersers zijn over de schepping. We bidden om ontvankelijkheid — dat wij onze ogen en oren openen voor tekenen van God in mensen naast ons.

Voor mensen die kampen met achteruitgang van hun zintuigen. Dat ze volwaardig deel kunnen nemen aan het maatschappelijk leven door ondersteuning, begrip en geduld.

Voor onszelf, die soms ziende blind en horende doof zijn. Dat onze daden overeenkomen met wat wij belijden. Dat wij zo kijken en luisteren naar de werkelijkheid dat het mysterie erin ons kan aanspreken.

Wij prijzen U, God, Schepper van al wat is, Uw goddelijk mysterie ontvouwt zich in het blad van een boom, een dauwdruppel, in het

aangezicht van een arme. Jezus, uw Zoon, leerde ons te leven in dankbaarheid en verwondering, door de manier waarop Hij rondtrok en zich liet raken door mensen. Wij danken U, God, in het vertrouwen dat u onze ogen en oren opent en ons helpt om beter zorg te dragen voor ons gemeenschappelijk huis. Amen.